

OVER-gemeenten

Begroting 2023

CONCEPT 30-5-2022

Voorwoord.....	2
Ontwikkelingen domeinen.....	4
Wat kost het?	11
Overhead	17
Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	19
Risico's met beheersmaatregelen.....	20
Kengetallen	26
Paragraaf financiering	29

Voor u ligt de begroting van OVER-gemeenten voor 2023 en verder. Sinds augustus 2021 is door de nieuwe directeur Johannes van Nieukerken en zijn nieuwe managementteam hard gewerkt om inzichtelijk te maken welke investeringen in de organisatie en de organisatiestructuur noodzakelijk zijn om de door beide gemeenten gewenste ambities in te kunnen vullen. Dit heeft geleid tot een nieuwe visie voor OVER-gemeenten die vanuit verbinding beweegt: "Een lenige en slagvaardige organisatie, gericht op de buitenwereld, samen en voor elkaar, daadkrachtig, en met een positief kritische, lerende en betrokken cultuur".

Het proces naar en de inhoud van deze begroting is grotendeels beïnvloed door deze nieuwe visie, maar ook door te leren van de organisatiecrisis die zich voordeed in 2020, de Coronacrisis en de Oekraïne crisis. De raden hebben inmiddels kennisgenomen van begrotingswijzigingen in 2021 en 2022 en recentelijk het voorjaarsbericht. Deze maken duidelijk dat een realistische begroting voor OVER-gemeenten rust brengt in de eigen werkorganisatie maar ook in de individuele gemeentelijke begrotingen.

Na de verkiezing in maart jl. zijn nieuwe coalities en colleges geformeerd, ook met hun eigen nieuwe ambities. Als we iets geleerd hebben van de vorige collegeperiode is dat het afstemmen van de beide gemeentelijke ambities met die van de capaciteit en kwaliteit van OVER, belangrijk is voor het behalen van deze gemeentelijke ambities. Dit vraagt om vertrouwen in elkaar en samenwerking met elkaar. Aan het opbouwen van dit vertrouwen en deze samenwerking is hard gewerkt en er ligt een taak voor de toekomstige colleges en het bestuur om dit voort te zetten en de raden hierin aangehaakt te houden. Welke richting een gemeente ook inslaat, het kan niet zonder elkaar te informeren, te vertrouwen en transparant te zijn. Het is immers de gezamenlijke werkorganisatie die het werk voor beide gemeenten moet uitvoeren.

De voorliggende begroting geeft een doorkijk in de ontwikkeling van OVER-gemeenten als organisatie. Gericht op een blik naar buiten die duidelijk is in wat kan en niet kan, lenig is waar nodig maar ook slagvaardig. En ook een doorkijk geeft hoe de ambities van de gemeenten ingevuld kunnen gaan worden en wat daarvoor nodig is in sturing en behalen van resultaat met behulp van programma's en kostensoorten.

Het voornemen van de directeur en zijn managementteam om colleges en raden periodiek te informeren en te rapporteren over taken, formatie, organisatie en de financiële gevolgen zijn daarbij essentieel.

Net als de wil bij raden en colleges om samen te zoeken naar verdere optimalisatie door focus, het maken van keuzes, het zoeken naar harmonisatie en het vastleggen van afspraken in een nieuwe Gemeenschappelijke Regeling.

Namens het Algemeen Bestuur van OVER-gemeenten dank ik het directie- en managementteam en de financieel specialisten voor het tot stand komen van deze begroting. Maar ook voor de fijne samenwerking die altijd op basis van wederzijds vertrouwen heeft plaatsgevonden. Ik wens alle medewerkers van OVER-gemeenten en de nieuwe raden en colleges veel succes met de uitvoering van en toezicht op deze begroting.

Harold Halewijn

Voorzitter DB/AB OVER-Gemeenten

Ontwikkelingen domeinen

Sociaal domein

Het jaar 2023 zal de eerste jaarschijf zijn van het programma van het college gevormd na de verkiezingen van 2022. Deze jaarschijf wordt vormgegeven in de gemeentelijke begrotingen van Oostzaan en Wormerland. Indien noodzakelijk komen wij met een begrotingsupdate van OVER-gemeenten als het collegeprogramma te veel bijstelling vereist (medio 2022).

In 2023 zullen wij werken aan het op peil brengen van de kennis, een goede en navolgbare verdeling van de werkzaamheden, het actualiseren van beleid en een passende vertegenwoordiging in de regio. Dit is noodzakelijk nu wij in de afgelopen jaren te maken hebben gehad met een groot verloop in personeel alsmede een grote mate van externe inhuur waardoor veel lokale kennis verloren is gegaan.

Na de twee crisissen (corona en Oekraïne) zal in 2023 blijken wat de (langlopende) effecten zijn. Op dit moment is de inschatting dat het voor het sociaal domein impact heeft op de sociale voorzieningen, het onderwijs en de maatschappelijke participatie. Ook de uitwerking van de dienstverleningsvisie en de vertraagde inburgering van statushouders zullen in 2023 opgepakt worden.

In 2023 wordt de integrale verordening gemaakt en zal het integraal werken verder worden ingevoerd. Het spreekt voor zich dat de vergrijzing zich in 2023 voortzet met een grotere druk op de Wmo als gevolg. In 2022 is veel aandacht geweest voor het verkrijgen van managementinformatie die in 2023 gebruikt wordt als sturingsmiddel. Daarnaast is er ook in 2023 nog extra aandacht voor het verbeteren van processen en het slimmer inrichten van de werkzaamheden bij diverse afdelingen.

De Jeugdzorg stond in 2021 en 2022 in het teken van bijzondere aandacht, omdat er sprake was van verscherpt toezicht in de regio Amsterdam en Noord-Holland. Er heeft veel regionaal overleg plaatsgevonden om adequaat te reageren op de bevindingen en conclusies van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, en de Inspectie Justitie en Veiligheid. In 2023 moet dit zijn vruchten gaan afwerpen.

Dienstverlening

In 2023 gaat er een moderniseringsslag plaatsvinden. Hierbij willen we de toegankelijkheid van de dienstverlening voor burgers en bedrijven verbeteren. Dit kan zich over het volledige informatiedomein voltrekken op basis van de Dienstverleningsvisie en de ICT-visie. De prioriteit wordt hierbij bepaald door het 'end of life' zijn van toepassingen, op te lossen knelpunten, voortschrijdende innovatie in de techniek of het einddatum van een contract.

Ruimtelijk domein

De beide gemeenten staan voor een aantal omvangrijke opgaves binnen het ruimtelijke domein. De belangrijkste zijn in deze paragraaf genoemd.

Woningbouw

Beide gemeenten zijn sterk gericht op het (laten) bouwen van nieuwe woningen, onder andere vanuit de regionale opgave (MRA). Wij faciliteren de initiatieven van marktpartijen, waarbij de ambtelijke capaciteit gedekt wordt vanuit de anterieure overeenkomsten met de initiatiefnemers. Op de ambtelijke capaciteit wordt een behoorlijk beroep gedaan, omdat beide gemeenten ambitieus zijn in het realiseren van woningen, ook gezien de huidige woningmarkt.

Omgevingswet

De Rijksoverheid heeft de implementatie van de Omgevingswet een aantal keer uitgesteld. De start hiervan is nu voorzien voor 1 januari 2023. Dat betekent dat er vanaf 2023 anders gewerkt wordt rondom de verlening van omgevingsvergunningen. In 2022 wordt de organisatie verder voorbereid op de omgevingswet; technisch, procesmatig en inhoudelijk.

Organisatorisch: Vergunningverlening

Als onderdeel van de implementatie van de omgevingswet wordt onderzocht welke formatie voor de behandeling van de omgevingsaanvragen benodigd is. De invoering van deze wet en de Wet kwaliteitsborging zal invloed hebben op de benodigde formatie. De omgevingswet geeft meer beleidsvrijheid voor de gemeenteraad, hoe dit wordt ingevuld zal medebepalend zijn voor de benodigde formatie. In het uitvoeringsprogramma VTH 2023 (als onderdeel van de BIG-8 – verantwoording aan de provincie) zullen de benodigde uren worden benoemd om de taken op adequaat niveau uit te voeren.

Duurzaamheid

De grootste verbouwing van Nederland ooit, zo worden de ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid ook wel genoemd. Dit thema gaat de komende jaren een grote rol spelen binnen de gemeentelijke organisatie. Naar aanleiding van het landelijk Klimaatakkoord, volgend uit de internationale afspraken in Parijs in 2015, krijgen gemeenten veel nieuwe taken. Veel maatregelen zullen decentraal moeten worden uitgevoerd, wat de komende jaren voor gemeenten veel extra capaciteit en kosten met zich mee zal brengen. De Raad Openbaar Bestuur becijferde in een advies aan het kabinet in 2021 dat gemeenten €1,6 miljard nodig hebben voor de eerste fase in de periode 2022-2024. In het regeerakkoord van december 2021 zijn extra middelen voor klimaat opgenomen, maar hiervan is nog niet duidelijk hoe de verdeling wordt naar gemeenten. Mede afhankelijk van de feitelijke middelen vanuit het Rijk zullen er afspraken gemaakt worden met de gemeenten over het vervolg.

Bedrijfsvoering - Personeel

Werken vanuit 'Verbinding te OVER'

'Een lenige en slagvaardige organisatie, gericht op de buitenwereld, samen en voor elkaar, daadkrachtig, en met een positief kritische, lerende en betrokken cultuur'.

In 2023 gaat de doorontwikkeling van de interne organisatie verder. We willen een slagvaardige en lenige organisatie zijn, die vanuit verbinding beweegt.

Nadat in 2022 de structuur is aangepast en volop is geïnvesteerd in het versterken van het leiderschap, onder andere door het aantrekken van teamleiders op alle afdelingen, ligt in 2023 de focus op het verder uitwerken van de gewenste integrale managementstijl, de aanscherping van processen en procedures op basis van de dienstverleningsvisie en het internaliseren van de kernwaarden van onze organisatie:

- De blik naar de buitenwereld
- Duidelijk, lenig en slagvaardig
- Hart voor publieke zaak
- Vertrouwen en verantwoordelijkheid

Vanuit het bestuur bestaat de wens om periodiek op de hoogte gehouden te worden van de organisatieontwikkelingen middels rapportages. Hier wordt op korte termijn vorm aan gegeven, waarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten op de bestaande P&C cyclus en daarbij behorende documenten.

Aantrekkelijk werkgeverschap

We blijven inzetten op werving van vaste medewerkers. De extra aandacht die hieraan werd besteed de afgelopen jaren werpt zijn vruchten af. Toch hebben we het als kleine vis in een grote vijver structureel lastig om kandidaten aan ons te binden en hen te behouden. Hierdoor staat de kwaliteit van de productie onder druk. We zetten in op aantrekkelijk werkgeverschap met in ons achterhoofd dat dit maatwerk vraagt. We zetten, waar dit kan, in op het binnenhalen van getalenteerde, minder ervaren mensen die we zelf klaarstomen. Hiermee halen we een frisse blik en leergierigheid binnen en de mogelijkheid om zo blijvend te inspireren en innoveren.

Terugdringen werkdruk en ziekteverzuim

De organisatieverandering die in 2022 is gerealiseerd moet bijdragen aan meer stabiliteit in de organisatie. Teamleiders spelen een cruciale rol in het ondersteunen van medewerkers door het bieden van duidelijke kaders, persoonlijke aandacht en het verbinden van medewerkers en teams met elkaar en met de organisatie. Hierdoor ontstaat stabiliteit in personeelsbezetting, onderlinge verbinding en duidelijkheid over doelen en kaders.

In 2022 realiseerden we een daling van de inhuur ten opzichte van het jaar ervoor. De absolute daling in het aantal ingehuurd medewerker was in de eerste helft van 2022 ruim 50%. Vanwege de sterke stijging van het gemiddelde uurtarief is de daling van de totale kosten minder groot, maar met ruim 45% (vergelijking mei 2021-mei 2022) aanzienlijk. In 2023 streven we naar een gezonde balans tussen vaste medewerkers en een flexibele schil van inhuur vanwege specifieke projecten, specifieke expertise en tijdelijke inzet bij het opvangen van vacatures en ziekte. In 2023 is er een apart transitiebudget beschikbaar voor de vervanging van inhuur door vaste medewerkers en de gevolgen hiervan.

Het uitvoeren van alle taken binnen de financiële mogelijkheden van beide gemeenten is een voortdurende uitdaging. Bestuur en directie zijn het erover eens dat er meer formatie nodig is om alle taken goed en tijdig uit te voeren. De financiële mogelijkheden zijn echter beperkt. Directie en bestuur stelden in 2022 de financiële kaders vast waarmee de OVER-organisatie het personele plaatje passend moet krijgen. Dit vraagt continue afstemming over de productie op basis van het uitgangspunt: nieuw voor oud bij nieuwe aanvragen en ontwikkelingen.

Bedrijfsvoering - Informatievoorziening

Om Informatievoorziening (DIV en ICT) verder te verstevigen werken we aan professionalisering van onze processen, goed beheer van de automatisering en hebben we extra aandacht voor Informatiebeveiliging. De automatisering en het applicatielandschap voldoen technisch gezien. Het informatielandschap is echter kwetsbaar vanwege onderbezetting op ICT en DIV. Er spelen afdeling overstijgende belangen in het landschap (op het gebied van architectuur, security, privacy en beschikbaarheid en beheer van informatie). De ambities en ontwikkelingen richten zich dan ook op versterking van de Informatievoorziening-functie. De speerpunten zijn:

- Grip op het informatielandschap (ICT-visie, architectuur, beheertmanagement, beheer)
- I-expertise aanreiken aan de vakafdelingen
- Visie en meerjarig realisatieperspectief zaakgericht werken
- Versterken van de competenties binnen Informatievoorziening (ICT en DIV)
- Het ontsluiten van data om bij te dragen aan de verbetering van processen en sturing

ICT-visie

Er is een ICT-visie voor OVER-gemeenten opgesteld. Die gaat er vanuit dat Informatievoorziening een meer regisserende rol gaat vervullen. Waar noodzakelijk of vanuit bedrijfsvoering gewenst, wordt nog technische applicatieondersteuning verleend. Data wordt meer en meer bij één hostingpartij ondergebracht. Dat maakt de invulling van het back-up beleid en het herstel in geval van een calamiteit eenvoudiger, sneller, veiliger en betrouwbaarder.

Informatiebeveiliging

Security mag zich op een toenemende belangstelling verheugen, landelijk neemt het aantal incidenten toe. Ook voor de OVER-organisatie heeft dat consequenties. De vereisten op het gebied van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) nemen toe en het vraagt meer inspanningen om hieraan en aan de audits te voldoen. Preventie krijgt een grotere rol. We laten een jaarlijkse security test uitvoeren door een externe partij (pentest, vulnerability test) en volgen de aanbevelingen daaruit op, waarbij data recovery een belangrijk onderwerp is.

Werken onder architectuur en behoeftemanagement

OVER geeft 'werken onder architectuur' in 2023 verder handen en voeten. De architectuurplaat maakt de huidige functionele en technische bouwstenen van het ICT-landschap bij OVER-gemeenten inzichtelijk. Het in 2021/2022 geïntroduceerde behoeftemanagement speelt hier een belangrijke rol, daarmee benaderen we de vraag van de (vak)afdeling integraal en stemmen deze af op de concernbreed geldende architectuur. De architectuur helpt zo bij het realiseren van een organisatiebrede informatiehuishouding. Dit vormt de basis van veel ontwikkelingen (o.a. aanbesteding en migratie datacentrum, digitalisering dienstverlening, kwaliteitsverbetering informatievoorziening, evaluatie gebruik applicaties) en uitvoering van de ICT-visie.

Ontwikkeling digitale werkplek en datacentrum

De aanbesteding, gunning en de migratie van digitale werkplek en datacenter (ICT service provider) is in 2022 naar verwachting afgerond. In 2023 werken we aan de uitvoering van de ontwikkelstappen die opgenomen zijn in de aanbesteding en die volgen uit de ICT-visie. Bij deze vervolgfase is een belangrijke doelstelling het optimaliseren van de cloud-omgeving. Die bestaat uit de verdere ver 'SaaS'-ing van applicaties, het uitbesteden van technisch applicatiebeheer en transitie naar meer beheerde SaaS en PaaS-diensten (respectievelijk Software en Platform as a Service). Kosten worden zo transparanter en beter voorspelbaar. Deze fase sluit aan op de ICT-visie van OVER-gemeenten, waarbij de rol van ICT verschuift van operatie/beheer naar regie.

Zaakgericht werken

Zaakgericht werken wordt ook in 2023 verder ontwikkeld. Op basis van de strategische visie zaakgericht werken, de procesomschrijvingen per vakafdelingen en alle werkprocessen van de OVER-organisatie zoals die reeds in kaart zijn gebracht, verbeteren we de inrichting van Mozard, OpenWave en ZorgNed verder. Dit is een belangrijk project voor een adequate informatiehuishouding, zodat de organisatie goed wordt bediend en wij aan de wettelijke eisen rond archivering en vernietiging kunnen voldoen. Ook de kwaliteit van het informatiebeheer, gebaseerd op het beleid informatiebeheer is hier een belangrijk onderdeel van. Met het substitutiebesluit is in 2021 de basis gelegd voor de vervanging van het papieren archief door een digitaal archief. Stapsgewijs voeren we dit voor steeds meer werkprocessen en vakafdelingen door.

Bedrijfsvoering – duurzaamheid

Gemeenten hebben een voorbeeldfunctie op het gebied van duurzaamheid. Over-
gemeenten adviseert naar de gemeenten dan ook over hoe panden verduurzaamd
kunnen worden. En houdt bij de eigen dienstverlening, bijvoorbeeld op het vlak van
facilitaire dienstverlening, duurzaamheid als leidraad aan.

Wat kost het?

Hierbij het overzicht in de financiën voor 2023 met de meerjarenbegroting 2024-2026. Aanvullend worden de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de begroting 2022 toegelicht.

Omschrijving	Jaarstukken 2021	Begroting 2022 bijgesteld	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten bedrijfsvoering						
Personele lasten	€ 13.756.510	€ 14.294.000	€ 15.212.624	€ 15.212.624	€ 15.212.624	€ 15.212.624
Transitiebudget	€ -	€ 500.000	€ 500.000	€ -	€ -	€ -
Automatisering	€ 1.268.369	€ 1.577.021	€ 1.663.490	€ 1.663.490	€ 1.663.490	€ 1.663.490
Projecten automatisering	€ 232.443	€ 85.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Huisvestingslasten	€ 736.232	€ 762.264	€ 726.720	€ 726.720	€ 726.720	€ 726.720
Kantoorkosten	€ 187.518	€ 192.348	€ 185.838	€ 185.838	€ 185.838	€ 185.838
Overige lasten	€ 893.344	€ 829.057	€ 796.073	€ 796.073	€ 796.073	€ 796.073
Totaal aan lasten	€ 17.074.415	€ 18.239.690	€ 19.084.744	€ 18.584.744	€ 18.584.744	€ 18.584.744
Baten bedrijfsvoering						
Personeelsbaten	€ 201.538	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Projecten automatisering	€ 232.443	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Wet Open Overheid WL *	€ -	€ -	€ 105.000	€ 105.000	€ 105.000	€ 105.000
Wet Open Overheid OZ *	€ -	€ -	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Bijdrage WL (62%)	€ 10.624.464	€ 11.088.900	€ 11.705.442	€ 11.395.442	€ 11.395.442	€ 11.395.442
Bijdrage OZ (38%)	€ 6.511.768	€ 6.796.423	€ 7.174.303	€ 6.984.303	€ 6.984.303	€ 6.984.303
Totaal aan baten	€ 17.570.213	€ 17.885.323	€ 19.084.744	€ 18.584.744	€ 18.584.744	€ 18.584.744
Rekeningresultaat 2021	€ 495.798	€ -150.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Reserve transitie	€ -	€ -204.367	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal mutaties reserves	€ 495.798	€ -354.367	€ -	€ -	€ -	€ -
Resultaat	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

* de vergoedingen voor de WOO die de gemeenten ontvangen van het rijk w orden gereserveerd voor OVER.
Deze vergoedingen w orden in 2024 t/m 2026 hoger. Omdat w e de lasten nog niet in de meerjarenbegroting 2024 t/m 2026 hebben opgenomen, nemen w e deze hogere vergoeding ook nog niet op.

Toelichting begroting 2023

Hieronder krijgt u per post een toelichting waarin duidelijk wordt gemaakt hoe de opbouw van het opgenomen bedrag tot stand is gekomen.

Personele lasten

De directeur heeft de opdracht gekregen om de OVER-organisatie toekomstbestendig te maken. Hij heeft hiervoor in november 2021 zijn toekomstvisie voor OVER vastgelegd in de notitie 'Verbinding te OVER'. Deze notitie vormt het raamwerk voor verdere doorontwikkeling van een toekomstbestendige interne organisatie, waarbij kaders en uitgangspunten zijn verwoord. De notitie is eind 2021 vastgesteld door het AB en vormt een actuele leidraad voor de weg naar de gewenste OVER-organisatie.

In de afgelopen jaren heeft OVER te maken gehad met onontkoombare kosten in formatie en dekking. Zo zijn bijvoorbeeld voor wettelijk verplichte functies zoals ciso en privacy / security geen aanvullende middelen opgenomen in de begroting van OVER. Ook areaaluitbreidingen zijn niet of zeer beperkt opgenomen in de begroting. De organisatie is bijvoorbeeld met gelijkblijvende formatie Wmo-aanvragen aan het afhandelen, terwijl het aantal aanvragen in relatief korte tijd met meer dan 50% is toegenomen.

Om de transitie naar de toekomstbestendige organisatie te kunnen maken, was het nodig om de lopende begroting 2022 aan te passen, zodat de acties kunnen worden uitgevoerd om naar de gewenste organisatie toe te werken. Deze aanpassing is aangevraagd in het voorjaarsbericht 2022 van OVER, waarbij ook al de bedragen voor de meerjarenbegroting 2023 voor OVER zijn opgenomen en ze het (financiële) kader vormen voor de begroting 2023. Bij het opstellen van het voorjaarsbericht 2022 is rekening gehouden met de maximale draagkracht van de gemeenten voor de komende jaren. Deze bleek niet toereikend om alle aanpassingen die nodig zijn voor 'Verbinding te OVER' te kunnen bekostigen. Er is daarom binnen de eigen begroting van OVER gezocht om delen van de aanvraag zelf te bekostigen.

Mutaties van de personeelslasten	
Begroting 2022 bijgesteld	€ 14.294.000
Programmamanager	€ 40.000
Teamleiders en coördinatoren	€ 350.000
Subtotaal	€ 14.684.000
Inflatie 3,6%	€ 528.624
Totaal	€ 15.212.624

In de personele lasten is 3,6% aan inflatie opgenomen voor 2023 (€ 529.000). Dit is de inschatting voor de cao-verhoging van 2023. Er is in het meerjarenperspectief van de begroting geen rekening gehouden met inflatie na 2023. In de gemeentelijke begrotingen is wel rekening gehouden met inflatie na 2023 in de bijdrage van OVER-gemeenten.

De resterende stijging in personele lasten (€ 390.000) betreft de programmanager, teamleiders en coördinatoren. Deze zijn aangevraagd in het voorjaarsbericht 2022 en zijn in de bijgestelde begroting 2022 voor een half jaar meegenomen (vanaf 2023 voor het gehele jaar).

Plustaken

In de personele lasten zijn aparte verrekeningen voor medewerkers niet opgenomen. Dit betreft werkzaamheden waarvoor aparte afspraken zijn gemaakt met één gemeente of beide gemeenten. Deze zijn budgettair neutraal opgenomen in de begroting omdat ze worden vergoed door de gemeenten. De personele verrekeningen betreffen:

- Ambtelijke uren voor bouwprojecten en grondverkoop (binnen de gemeenten staan tegenover deze lasten de opbrengsten van anterieure overeenkomsten en grondverkoop);
- Medewerker duurzaamheid (t/m half 2023 budget beschikbaar binnen de gemeenten);
- Medewerker griffie (gedetacheerd aan Wormerland).

Transitiebudget

OVER had te kampen met een groot personeelsverloop in 2020 en 2021, wat ervoor zorgde dat relatief veel inhuur nodig was om de taken uit te kunnen voeren. De inhuur wordt vanaf 2021 afgebouwd en vervangen door vaste medewerkers, maar door krapte in de arbeidsmarkt worden ook in 2022 en 2023 nog hogere inhuurlasten verwacht. In de begroting van 2022 was geen rekening gehouden met deze hogere inhuurlasten. Dit betekent dat er door deze inhuur (die duurder is dan medewerkers in loondienst) onvoldoende middelen zijn om de gewenste formatie van medewerkers in loondienst te bekostigen. Bij het op orde brengen van de organisatie is dit iets waar OVER nu tegenaan loopt. Het transitiebudget (€ 500.000 in 2022 en € 500.000 in 2023) wordt gebruikt om de inhuur af te bouwen en om te zetten in vaste medewerkers.

Projecten

Projecten waarvan tijdens het opstellen van deze begroting bekend is dat we ze in het begrotingsjaar gaan uitvoeren, benoemen we in deze begroting apart. Hiermee is het mogelijk om het gesprek aan te gaan over deze werkzaamheden in relatie tot de reguliere dienstverlening. Daarnaast is het mogelijk om beter te sturen en te focussen op projecten. De projecten zijn budgettair neutraal voor OVER-gemeenten, de kosten worden doorbelast aan de gemeenten.

Eventuele aanvullingen die uit de coalitieonderhandelingen van de nieuwe gemeenteraden komen, evenals de nieuwe collegeprogramma's zijn bij het opstellen van deze begroting nog niet bekend. Indien dit leidt tot aanvullingen, dan zullen deze op een later moment worden toegevoegd in de vorm van een begrotingswijziging.

Niet iedere begrotingswijziging hoeft te leiden tot een wijziging in budgetten, dit kan ook 'nieuw voor oud' zijn.

Op dit moment zijn er geen nieuwe projecten voorzien voor het begrotingsjaar 2023. Wel zijn er een aantal lopende projecten in 2022 die mogelijk doorlopen in 2023. Dit betreft de volgende projecten:

- Implementatie omgevingswet: de nieuwe omgevingswet zal per 1 januari 2023 ingaan. In 2022 worden de voorbereidingen getroffen om op 1 januari 2023 te kunnen starten met de nieuwe omgevingswet. Het is mogelijk dat deze werkzaamheden doorlopen in 2023.
- Oekraïne-crisis: tijdens het opstellen van de begroting is het nog niet duidelijk of de opvang van vluchtelingen ten gevolge van de Oekraïne-crisis ook in 2023 nog nodig zal zijn.

Indien nieuwe projecten en/of taken vanuit het rijk overkomen, waarvoor specifieke middelen beschikbaar zijn, dan wordt hier het gesprek over gevoerd met de gemeenten.

Automatiseringslasten

De opgenomen lasten betreffen de aangegane verplichtingen en reguliere automatiseringskosten van OVER-gemeenten. Er wordt uitgegaan van een inflatiepercentage van 2,2%.

Mutaties automatiseringslasten	
Begroting 2022 bijgesteld	€ 1.577.021
Vrijval kapitaallasten laptops	€ -67.953
Kapitaallasten gebruikt voor vervanging laptops	€ 67.953
Overige mutaties kapitaallasten	€ -15.543
Kapitaallasten Oracle	€ 26.262
Security	€ 43.310
Subtotaal	€ 1.631.051
Inflatie 2,2%	€ 32.439
Totaal	€ 1.663.490

Naast de inflatie zijn de volgende aanpassingen doorgevoerd:

- Vanaf 2023 is een post van € 43.310 toegevoegd aan automatisering voor kosten in verband met security.
- In 2022 wordt de Oracle-database gemigreerd naar een nieuwere versie. Tijdens het opstellen van de begroting is nog niet bekend of wordt gekozen voor aanschaf (aanschafkosten worden geactiveerd en vanaf 2023 in 4 jaar afgeschreven) of een SaaS-oplossing (de kosten komen vanaf 2022 ten laste van de exploitatie). Ongeacht de gekozen oplossing: vanaf de begroting 2023 is jaarlijks circa € 26.000 opgenomen voor de te maken keuze, wat naar verwachting toereikend is om de (kapitaal)lasten te dekken.
- De laptops zijn in 2022 geheel afgeschreven, maar veel van de laptops zijn op dit moment nog niet aan vervanging toe. De vrijgevallen kapitaallasten in 2023 worden vooralsnog gebruikt om defecte laptops te vervangen.
Afhankelijk van de staat van de laptops in 2023 kan worden besloten om alsnog alle laptops tegelijk te vervangen. Bij vervanging van alle laptops tegelijk, wordt dit als actief gezien en worden de lasten vanaf 2024 afgeschreven. Hiermee is rekening gehouden in deze begroting.

Huisvestingslasten

Vanaf de 2e helft van 2021 heeft het gebruik door OVER-gemeenten van de vleugel op de 1e etage van het gemeentehuis Wormerland (dat eerder verhuurd werd aan de Monumentenwacht), een semi structureel karakter gekregen. Hiervoor was in 2022 een huurbedrag van €51.188 per jaar verschuldigd. Omdat we bezig zijn met een huisvestingsvisie na corona die wellicht zal leiden tot een ander gebruik van de kantoorruimtes, nemen wij de extra huisvestingslasten nog niet in 2023 op.

Mutaties huisvestingslasten	
Begroting 2022 bijgesteld	€ 762.264
Vervallen huur vleugel WL	€ -51.188
Subtotaal	€ 711.076
Inflatie 2,2%	€ 15.644
Totaal	€ 726.720

In de begroting zijn de huisvestingslasten van huur van kantoorruimte in de gemeentehuizen van Wormerland en Oostzaan verhoogd met een inflatiepercentage van 2,2%.

Kantoorlasten

De kantoorlasten bestaan voornamelijk uit portokosten, koffie en theevoorzieningen, aanschaf kantoorbenodigdheden en abonnementen. In de begroting zijn de kantoorlasten onveranderd ten opzichte van 2022 en alleen verhoogd met een inflatiepercentage van 2,2%.

Mutaties kantoorlasten	
Begroting 2022 bijgesteld	€ 181.838
Inflatie 2,2%	€ 4.000
Totaal	€ 185.838

Overige lasten

De overige posten bestaan onder andere uit opleidingen, onvoorzien, werving en selectie, jubilea, arbo en accountantskosten. Deze zijn verhoogd met een inflatiepercentage van 2,2%.

Mutaties overige lasten	
Begroting 2022 bijgesteld	€ 829.057
HR21 eenmalige inhaalslag in 2022	€ -26.000
Beheer verzekeringsportefeuille	€ -20.892
Subtotaal	€ 782.165
Inflatie 2,2% (niet over 150k onvoorzien)	€ 13.908
Totaal	€ 796.073

De post HR21 was in 2022 eenmalig verhoogd in verband met een achterstand in functiewaarderingen.

Beheer van de verzekeringsportefeuille werd uitbesteed en wordt nu uitgevoerd door de ambtelijke organisatie.

Onvoorzien en incidentele baten en lasten

Op grond van het Besluit begroten en verantwoorden voor gemeenten (BBV) moeten wij inzicht geven in de post Onvoorzien en de incidentele baten en lasten:

In de begroting hebben wij een bedrag van € 150.000 opgenomen voor de post onvoorzien. En er zijn geen incidentele baten en lasten voorzien voor de periode 2023-2026.

Daarnaast gaan wij uit dat de gevolgen van de Oekraïne-crisis geen financiële impact zal hebben op de begroting van OVER-gemeenten.

Overhead

In de begroting moet op basis van de BBV aangegeven worden welk deel van de lasten overhead is. Dit zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

De volgende onderdelen vallen in elk geval onder overhead:

- Directeur en afdelingshoofden;
- Financiën, toezicht en controle;
- HRM, exclusief opleidingen die worden gegeven voor de directe praktijk;
- Inkoop;
- Interne en externe communicatie met uitzondering van klantcommunicatie;
- Bestuurszaken en -ondersteuning;
- ICT;
- Facilitaire zaken en huisvesting;
- Managementondersteuning primair proces.

Huisvesting

De nadere toelichting in de Notitie overhead van de BBV geeft interpretatieruimte over hoe om te gaan met de huisvesting. Er wordt verschil gemaakt tussen bijvoorbeeld een sporthal (als primair proces) en een gemeentehuis (als overhead). OVER-gemeenten huurt ruimte in de twee gemeentehuizen. Er wordt gewerkt met wisselwerkplekken (zowel voor medewerkers primair proces als backoffice medewerkers). Daarnaast zijn er nog algemene ruimtes aanwezig, zoals vergaderzalen die door beide onderdelen worden gebruikt. Verdeling leidt altijd tot arbitraire keuzes. In de BBV en de Notitie overhead staan geen expliciete uitspraken hierover. Wij hebben ervoor gekozen om alle huisvestingskosten als overhead te verantwoorden.

Toelichting berekening

De bovenstaande overheadberekening zoals in de BBV is opgenomen, is voornamelijk bedoeld voor gemeenten en provincies. Voor gemeenschappelijke regelingen (zoals OVER-gemeenten) kan de berekening tot extreem hoge of lage percentages leiden, afhankelijk van de componenten die zijn opgenomen in de begroting van de G.R.

Wij hebben er daarom voor gekozen de overheadberekening verder te specificeren op de wijze zoals de BBV voorschrijft. Dit doen wij door de kosten van de berekende overhead evenredig te verdelen over de programma's 1 t/m 6 (van de gemeenten). Alleen de programma's 1 (dienstverlening) en 6 (bestuur en organisatie) vallen onder overhead.

Dit uitgangspunt leidt ertoe dat 33,3% van de berekende overhead daadwerkelijk als overhead kan worden aangemerkt. Dit zijn dus de kosten die wij maken om programma's 1 en 6 van de gemeenten uit te voeren.

De overhead van OVER-gemeenten is met bovenstaande berekening 18%.

Op basis van bovenstaande is de volgende verdeling te maken:

Omschrijving	Begroting 2023	Overhead	Geen overhead
Personele lasten	€ 15.712.624	€ 7.060.899	€ 8.651.725
Automatisering	€ 1.663.490	€ 1.663.490	€ -
Huisvestingslasten	€ 726.720	€ 726.720	€ -
Kantoorkosten	€ 185.838	€ 185.838	€ -
Overige lasten	€ 796.073	€ 796.073	€ -
Totaal aan lasten	€ 19.084.744	€ 10.433.020	€ 8.651.725
		55%	45%
Verdeling <i>berekende overhead</i> over de programma's		€ 10.433.020	
Programma's 1 en 6 (33,3%)		€ 3.477.673	
Programma's 2, 3, 4 en 5 (66,7%)			€ 6.955.346
Totaal incl overheadverdeling	€ 19.084.744	€ 3.477.673	€ 15.607.071
Overheadpercentage		18%	

Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

OVER-gemeenten onderkent de noodzaak van risicomanagement als instrument om risico's beheersbaar te maken en waar mogelijk te reduceren. Onder risico's verstaan we het gevaar voor schade of verlies door interne en externe omstandigheden. Het gaat om risico's waarvoor we geen voorziening vormen, omdat de omvang niet (voldoende) bekend is.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen voorzieningen getroffen zijn en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van OVER-gemeenten. Onder weerstandscapaciteit verstaan we de middelen en mogelijkheden waarover we kunnen beschikken om onvoorziene tegenvallers in de bedrijfsvoering op te vangen.

Algemene reserve en bestemmingsreserves

In de gemeenschappelijke regeling staat dat het Algemeen Bestuur gemachtigd is om een egalisatiefonds te vormen tot maximaal 2,5% van de lasten van OVER-gemeenten. Deze algemene reserve dient om eventuele exploitatieschommelingen op te kunnen vangen. Daarbij zijn de deelnemende gemeenten in de gemeenschappelijke regeling overeengekomen dat zij er zorg voor dragen dat OVER-gemeenten altijd over voldoende middelen beschikt om aan alle verplichtingen aan derden te kunnen voldoen. Wanneer het weerstandsvermogen van OVER-gemeenten onverhoopt onvoldoende is om tegenvallers op te vangen, komen de kosten derhalve voor de deelnemende gemeenten.

De maximale hoogte van het egalisatiefonds is in onze GR vastgesteld op 2,5%. OVER-gemeenten beschikt per 6 april 2022 over de volgende algemene reserve en bestemmingsreserves. Dit is de datum waarop het AB de bestemming het resultaat van 2021 heeft vastgesteld. Onderstaande bedragen zijn dan ook inclusief het bestemde resultaat van 2021.

Algemene reserve	€ 439.167
Post onvoorzien	€ 150.000
Totaal weerstandsvermogen	€ 589.167

Bestemmingsreserve digitalisering archief	€ 87.500
Bestemmingsreserve algemene personeelsdoeleinden	€ 115.000
Bestemmingsreserve transitie organisatie	€ 204.367
Totaal bestemmingsreserves	€ 406.867

Omschrijving	Per 6 april 2022	Per 1 jan 2023	Per 1 jan 2024	Per 1 jan 2025	Per 1 jan 2026
Algemene reserve	€ 439.167	€ 439.167	€ 439.167	€ 439.167	€ 439.167
Post onvoorzien	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
Totaal weerstandsvermogen	€ 589.167	€ 589.167	€ 589.167	€ 589.167	€ 589.167
Digitalisering archief	€ 87.500	€ -	€ -	€ -	€ -
Algemene personeelsdoeleinden	€ 115.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Transitie organisatie	€ 204.367	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal bestemmingsreserves	€ 406.867	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000

Risico's met beheersmaatregelen

De Gemeenschappelijke regeling OVER-gemeenten ziet het belang van risicomanagement. Zo beheersen we de risico's die de bedrijfsvoering kunnen belemmeren. In deze paragraaf leggen we een relatie tussen de risico's en de financiële weerstand.

Deze paragraaf is een onderdeel van het risicomanagementproces en geeft inzicht in het weerstandsvermogen van de GR OVER-gemeenten. Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de financiële draagkracht als zich tegenvallers voordoen. De paragraaf geeft in het kort weer waar de uitgangspunten van risicomanagement zijn vastgelegd (beleid) en uit welke componenten het weerstandsvermogen bestaat. Verder geven we inzicht in de opbouw van het risicoprofiel (de gesignaleerde risico's), de opbouw van de weerstandscapaciteit (vrije middelen om de gesignaleerde risico's in financiële zin op te kunnen vangen), het weerstandsvermogen (koppeling van de risico's en de weerstandscapaciteit) en de kengetallen.

Risicomanagementbeleid

Het beleid (uitgangspunten en werkwijze) dat wij voeren ten aanzien van risicomanagement staat in het beleidskader risicomanagement en weerstandsvermogen OVER-gemeenten. De GR OVER-gemeenten is verplicht zowel in de begroting als in de rekening de risico's te vermelden die de financiële positie van de GR OVER-gemeenten kunnen beïnvloeden.

In het beleidskader is ook vastgelegd dat we in de bestuurlijke rapportages rapporteren over de financiële positie. Bij het opstellen van de begroting, de bestuurlijke

tussenrapportages en jaarrekening moet er een zo goed mogelijk beeld van kwantificeerbare risico's aanwezig zijn. Dat betekent niet dat in de financiële huishouding van OVER-gemeenten geen financiële risico's meer aanwezig zouden zijn. Net als iedere andere organisatie heeft ook OVER-gemeenten bij het uitvoeren van haar taken te maken met onzekerheden die kunnen leiden tot (financiële) nadelen.

Wat is weerstandsvermogen?

Het weerstandsvermogen bestaat uit:

- De weerstandscapaciteit: dit zijn de middelen en mogelijkheden waarover de gemeenschappelijke regeling OVER-gemeenten beschikt om niet begrote kosten te dekken.
- Alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd en die van materiële betekenis kunnen zijn.

Voorwaarden in een continu proces

Risicomanagement heeft op het niveau van het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en het ambtelijk management een structurele plek gekregen binnen de planning- en controlcyclus.

Eén van de voorwaarden voor een adequaat risicomanagement is dat bestuurlijke doelstellingen voor programma's, strategische projecten en grondexploitaties helder zijn. Verder is het noodzakelijk dat zowel bestuur als management zich bewust zijn dat risicomanagement onderdeel is van het normaal besturen en managen van de gemeenschappelijke regeling. Dit betekent dat we het inventariseren van risico's, het inschatten ervan en het treffen van beheersmaatregelen voortdurend in de praktijk toepassen.

Risico-inventarisatie

We hebben de risico's systematisch in kaart gebracht en beoordeeld. Er zijn 10 risico's in beeld gebracht. Verder is inzichtelijk wat de risicoscore (kans x gevolg) is voor en na het implementeren van beheersmaatregelen. Om een risicoweging mogelijk te kunnen maken zijn alle risico's gewogen op kans van voorkomen en financieel gevolg. Voor de kans en het gevolg zijn scoreklassen gedefinieerd waardoor de uiteindelijke risicoscore ligt tussen de 0 (minimaal) en 25 (maximaal). De gemiddelde risicoscore is 5,9.

Beheersmaatregelen

We vergelijken de gemiddelde risicoscore (kans x gevolg) voor en na de maatregelen, wat de invloed van de gedefinieerde beheersmaatregel laat zien. De getroffen maatregelen zijn bedoeld om óf de kans van een risico te verlagen óf de gevolgen te reduceren. Hierdoor neemt de risicoscore af en zal de totale impact van de risico's op de organisatie afnemen. Beheersmaatregelen zijn te onderscheiden in twee categorieën: financieringsmaatregelen en control-maatregelen.

Een financieringsmaatregel is een maatregel waarbij het risico niet gereduceerd wordt, maar dat er financieel gezien dekking voorhanden is als het risico zich daadwerkelijk voordoet. Om risicomanagement effectief te laten zijn is het daarnaast wenselijk om bij het benoemen van beheersmaatregelen ook te kijken naar 'control-maatregelen'. Dit zijn maatregelen die de kans van het optreden of de directe gevolgen van een risico kunnen reduceren.

De risicokaart

Om meer inzicht te krijgen in de spreiding van de risico's naar kans, optreden en gevolg, gebruiken we de risicokaart (zie hieronder). De nummers geven de aantallen risico's weer die zich in het desbetreffende vak van de risicokaart bevinden. Dit maakt inzichtelijk hoe de risico's zijn verdeeld over het groene, oranje en rode gebied.

Financieel							
x > € 500.000	rampzalig						
€ 250.000 < x < € 500.000	ernstig		1				
€ 100.000 < x < € 250.000	hevig			1			
€ 25.000 < x < € 100.000	matig	2	1	1			
x < € 25.000	klein						
Kans		zeer klein 10%	klein 30%	midden 50%	groot 70%	zeer groot 90%	
Geen financiële gevolgen		1	2	1			

Een risicoscore in het groene gebied, vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Risico's die in het oranje gebied zitten vragen om aandacht. Ze vormen individueel nog geen reëel gevaar voor de continuïteit van de organisatie, maar naarmate de tijd vordert, kan het risico wel een bedreiging gaan vormen. Het is aan te raden niet te lang te wachten met het uitvoeren van beheersmaatregelen. Een risico dat zich in het rode gebied bevindt, vereist directe aandacht om te voorkomen dat de continuïteit van de organisatie in gevaar komt.

Uit de risicokaart blijkt dat de risico's zich in de groen en oranje zone bevinden (onder/midden) in de risicokaart. De risico's die zich in oranje bevinden zijn risico's 1 t/m 7.

Weerstandscapaciteit

Met het risicoprofiel van OVER-gemeenten kunnen we bepalen hoeveel geld nodig is om alle risico's te kunnen financieren. De benodigde weerstandscapaciteit berekenen we met een risicosimulatie. Uitgangspunt hierbij is een statistische benadering die er vanuit gaat dat nooit alle risico's zich én tegelijk, én in hun maximale omvang voordoen. Door deze benadering kunnen we op een verantwoorde manier minder vermogen aanhouden.

In totaal zijn er voor de OVER-gemeenten 10 risico's geïdentificeerd en gekwantificeerd. Als we rekening houden met de kans op voorkomen en verwacht geldelijk gevolg, stellen we vast dat van de simulaties het totale risicobedrag ca € 575.000 bedraagt. Van de 10 risico's zijn er 4 als niet financieel beoordeeld.

Risico's

In de hiernavolgende tabel geven we de risico's van de gemeenschappelijke regeling Over-gemeenten weer, gerangschikt naar score. De score is afhankelijk van de impact en de kans van het risico. Het %financieel geeft in grote lijnen de financiële weging van het betreffende risico aan t.o.v. het totale financiële risico.

De risico's zijn in april 2022 tijdens het opstellen van het voorjaarsbericht 2022 geactualiseerd. De risico's wijken niet af van deze actualisatie.

Ten opzichte van de begroting 2022 is het risico van de gevolgen van de corona-crisis verlaagd en de weerstandscapaciteit verhoogd (algemene reserve verhoogd en post onvoorzien toegevoegd). Dit zorgt voor een hoger weerstandsvermogen in 2023.

Status t.o.v. begroting 2022	Onderwerp	Omschrijving	Beheersmaatregel	impact	kans	score	financieel	% financieel
1 Risico verlaagd	Personele gevolgen van de zogenoemde 'Corona-crisis'	De periode van thuiswerken in combinatie met zorgtaken, schooltaken van kinderen en de mentale belasting die alles met zich mee kan brengen kunnen leiden tot uitval. Update: De coronamaatregelen zijn geschrapt. Maar mogelijk nieuwe varianten kunnen leiden tot een nieuwe besmettingsgolf. We hebben het financiële risico gehalveerd.	Als Management goed voeling houden met de medewerkers maar ook onderling, regelmatig afstemmen met de bedrijfsarts.	hevig	midden	9	€ 150.000	26,1%
2 Ongewijzigd	Arbeidsmarkt, SPM en functiehuis	Het functiehuis van OVER-gemeenten is aangepast naar een meer eigentijds systeem en geactualiseerd om recht te doen aan de huidige situatie. Periodiek onderhoud blijft hierbij nodig. We trokken een specialist werving en selectie aan die samen met team communicatie de arbeidsmarktcommunicatie een frisse nieuwe uitstraling heeft gegeven. Gezien het feit dat de arbeidsmarkt niet eerder zo krap was (133 vacatures op 100 werkzoekenden mei 2022) blijft het risico aanzienlijk dat cruciale functies niet of niet tijdig genoeg ingevuld worden en we veel geld kwijt zijn aan inhuur van expertise.	Continueren van aandacht voor vinden en binden van medewerkers en verkennen van mogelijkheden om voor moeilijk vervulbare functies medewerkers zelf op te leiden. Verkennen van samenwerking op kritische functies die niet of nauwelijks in de markt te vinden zijn (w.o. kritische ICT expertise).	hevig	midden	9	Niet financieel	
3 Ongewijzigd	Beveiliging hard- en software	Risico dat software uitvalt als gevolg van virussen en andere externe dreigingen. Risico op ongeautoriseerd gebruik van software en hardware.	We maken gebruik van een gedegen antivirusprogramma; We werken met rechten AD/Powerfuse; Instellen van het gebruik van een loginnaam en wachtwoord; Installeren van tweewegauthenticatie; Encryptie van de harde schijven van de ter beschikking gestelde laptops. Beveiliging van ruimtes; Mobile Device Management; Medewerkers worden bij ontvangst van apparatuur en toegangsrechten geïnstrueerd en ondertekenen een gebruikersovereenkomst.	ernstig	klein	8	Niet financieel	
4 Ongewijzigd	Uitval systemen	Systemen kunnen uitvallen of onbereikbaar zijn door externe omstandigheden o.a. stroomstoring, storing op de verbindingsslijn naar de externe server of storing bij het externe datacenter. Daarmee bestaat het risico op discontinuïteit van de dienstverlening.	Bijgewerkte en uitgevoerde beheers protocollen; Uitwikkeling met leveranciers van aantal kernapplicaties; Er is een noodgenerator; Afspraken met extern datacenter over back-up en uitvalprocedures.	ernstig	klein	8	Niet financieel	
5 Ongewijzigd	Personeel	Door de omvang van OVER-gemeenten bestaat er op diverse taakvelden een zeer beperkte bezetting. Risico is daarmee dat werkzaamheden niet (tijdig) kunnen worden opgepakt, wettelijke termijnen niet worden gehaald en er fouten worden gemaakt. Het beoordelen van werkzaamheden door een collega is in veel gevallen niet mogelijk. Dit effect wordt mogelijk versterkt door hoog ziekteverzuim. Deze situatie kan leiden tot onvoorziene kosten, boetes en mislopen van baten.	Uitbreiding van de bezetting is niet haalbaar binnen de begroting; Prioriteren van werkzaamheden; Nauwe samenwerking met omliggende gemeenten voor tijdelijke capaciteit; Er wordt veel aandacht besteed aan het beheersen van het ziekteverzuim.	ernstig	klein	8	€ 250.000	43,5%
6 Ongewijzigd	Kosten ICT	Voor de continuïteit van de dienstverlening is het noodzakelijk dat de (kern)applicaties goed werken. Het is hiervoor van belang dat hardware en software tijdig worden vervangen, dan wel vernieuwd en dat applicatiebeheerders voldoende worden ondersteund. Het contract met het externe datacenter loopt af en moet opnieuw worden aanbesteed evenals diverse applicaties. Het risico bestaat dat uit de aanbesteding hogere prijzen en/ of extra implementatiekosten voortkomen die niet in deze begroting zijn opgenomen.	De benodigde (meerjaren)investeringen worden jaarlijks in de (ICT-) begroting opgenomen; De stand van zaken wordt maandelijks besproken in het ICT-overleg met de deelnemende gemeenten; Er wordt nauwkeurig gekeken naar nieuwe aanbestedingen en bij het programma van eisen rekening gehouden met beschikbare budgetten.	matig	midden	6	€ 50.000	8,7%
7 Ongewijzigd	AVG en Datalekken	Risico dat persoonsgegevens op straat komen te liggen en dat de betreffende personen hier schade van ondervinden. Daarnaast zijn er bij een datalek risico's op imago schade en financiële boetes voor OVER-gemeenten.	Goede interne privacy en securityprocedures/registers centraal beschikbaar; Controle op procedures (PDCA cyclus); Transparantie naar betrokkenen (met name medewerkers en burgers); Afsluiten verwerkersovereenkomsten met externe partners; Werken vanuit 4 ogen principe bij verzending mailingen en/of brieven; Periodieke voorlichting voor medewerkers over regelgeving, verantwoord omgaan met informatie en veilig ICT-gebruik door de Functionaris Gegevensbescherming; Gebruik maken van encryptie; Vastleggen alle beveiligingsincidenten	matig	klein	4	€ 25.000	4,3%
8 Ongewijzigd	Aansluiten bij de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI)	De GDI legt met digitale diensten, standaarden en oplossingen, een gemeenschappelijke basis voor communicatie met alle partijen in de samenleving (o.a. Mijn overheid, DigiD). Het risico is dat wij onze informatiebeveiliging niet op orde hebben en daarom geen gebruik mogen maken van de GDI.	Wij volgen de actualiteit en actualiseren onze informatiebeveiliging om aan de minimale voorwaarden te voldoen.	hevig	zeer klein	3	Niet financieel	
9 Ongewijzigd	Contract-management	Risico dat contracten niet tijdig verlengd of opgezegd worden. Hierdoor kan de organisatie voor extra kosten komen te staan en lopen we risico op onrechtmatig handelen.	Er wordt een contractenbank opgezet zodat wij centraal bewaken welke contracten er zijn en welke verlengd of opgezegd dienen te worden.	matig	zeer klein	2	€ 50.000	8,7%
10 Ongewijzigd	Aanbestedingen	Risico dat aanbestedingen niet conform wet- en regelgeving lopen.	Grote aanbestedingen worden begeleid door een medewerker van Stichting RUK; Bij de start van het jaar worden de voorgenomen inkoop besproken met een medewerker van Stichting Rijk en wordt de ondersteuningsbehoefte bepaald; Er is een toolkit beschikbaar ter ondersteuning.	matig	zeer klein	2	€ 50.000	8,7%
						Som score	59	
						Gemiddelde score	5,9	
						Totaal financieel risico	€ 575.000	

Risico's en weerstandscapaciteit

Om de risico's te kunnen opvangen is het van belang dat de gemeenschappelijke regeling over een buffer beschikt die hiervoor voldoende is, de zogenaamde weerstandscapaciteit. Daar waar de gemeenschappelijke regeling haar risico's niet af kan dekken komt dit risico bij de deelnemende gemeenten te liggen.

Onvoorziene uitgaven

Voor onvoorziene uitgaven is jaarlijks in de begroting een bedrag van € 150.000 opgenomen.

Vrij besteedbare reserves

Als vrij besteedbare reserves beschouwen wij alleen de algemene reserve.

Stille reserves

Van stille reserves is bij OVER-gemeenten geen sprake. Dit is namelijk wanneer de marktwaarde van bepaalde activa hoger is dan de op de balans opgenomen boekwaarde. De aanwezigheid van dergelijke stille reserves is een onvermijdelijk gevolg van het voorschrift dat de boekwaarde van de activa gebaseerd moet zijn op de historische kostprijs. OVER-gemeenten heeft geen activa.

Weerstandvermogen: koppeling weerstandscapaciteit en financiële risico's

In het voorgaande is zowel de benodigde als de beschikbare weerstandscapaciteit bepaald. In deze paragraaf leggen we een relatie tussen deze twee componenten om het weerstandsvermogen van de werkorganisatie Over-gemeenten te bepalen. De benodigde weerstands-capaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kunnen we afzetten tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio Weerstandvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Voor OVER-gemeenten betekent dit, gebaseerd op de gemiddelde weerstandscapaciteit in 2023, een ratio van € 589.167 / € 575.000 = 1,0. Als we de huidige omvang van het risicoprofiel afzetten tegen de gemiddelde weerstandscapaciteit in de komende jaren, zien we dat de ratio zich als volgt ontwikkelt:

	begroting	begroting	vjb	begroting	meerjaren- begroting	meerjaren- begroting	meerjaren- begroting
	2021	2022	2022	2023	2024	2025	2026
<u>Weerstandscapaciteit per 31/12:</u>							
Algemene reserve	€ 297.736	€ 297.736	€ 439.167	€ 439.167	€ 439.167	€ 439.167	€ 439.167
Post onvoorziene uitgaven			€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	€ 297.736	€ 297.736	€ 589.167	€ 589.167	€ 589.167	€ 589.167	€ 589.167
Gemiddeld in jaar x	€ 259.005	€ 297.736	€ 443.452	€ 589.167	€ 589.167	€ 589.167	€ 589.167
Totaal financieel risico *	€ 725.000	€ 725.000	€ 575.000	€ 575.000	€ 575.000	€ 575.000	€ 575.000
Weerstandvermogen	0,4	0,4	0,8	1,0	1,0	1,0	1,0
* Vanaf begroting 2022 zijn de risico's financieel vertaald. Voor de jaren tot 2022 is uitgegaan van € 725.000							

Beoordeling weerstandvermogen

Om de ratio voor het weerstandvermogen te kunnen beoordelen maken wij gebruik van de volgende waarderingstabel:

Ratio	Waarderingcijfer	Betekenis
> 2	A	Uitstekend
1,5 – 2,0	B	Ruim voldoende
1,0 – 1,5	C	Voldoende
0,8 – 1,0	D	Matig
0,6 – 0,8	E	Onvoldoende
< 0,6	F	Ruim onvoldoende

Gelet op ratio van 1,0 vanaf 2023 betekent dit dat het weerstandvermogen van OVER-gemeenten Matig / Voldoende is en onder de streefnorm ligt (voor OVER-gemeenten 1,5 – 2,0). Dit heeft tot gevolg dat het weerstandvermogen van OVER-gemeenten in de risicoparagraaf van de deelnemende gemeenten wordt opgenomen daar die de risico's op moeten vangen die niet door OVER-gemeenten zelf gedekt kunnen worden.

Kengetallen

Het financieel beeld dat uit kengetallen naar voren komt, is belangrijk voor het inzicht in de financiële positie. In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten zijn nu in totaal vijf financiële kengetallen opgenomen. De provinciale toezichthouders hebben een normering aangegeven. De normering categorie minst - en gemiddeld risicovol hebben wij in de onderstaande tabel weergegeven.

1. Netto-schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

2. De solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. De percentages worden als gemiddeld gezien.

3. Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. In 2016 heeft een stelselwijziging plaatsgevonden, waardoor de categorie niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) niet meer bestaat. De bedragen die voorheen onder NIEGG vielen zijn nu op de balans opgenomen als immateriële vaste activa of materiële vaste activa. De commissie BBV geeft aan dat in de berekening NIEGG op 0 gezet moet worden. Dit geeft een sterke daling van het kengetal grondexploitatie te zien ten opzichte van eerdere begrotingen.

4. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

5. Belastingcapaciteit

De definitie van het kengetal belastingcapaciteit is: Woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t (het begrotingsjaar) ten opzichte van het landelijk gemiddelde in jaar t-1 (het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar) uitgedrukt in een percentage.

Netto schuldquote	jaarrekening 2021	begroting 2022	begroting 2023
A Vaste schulden	-	-	-
B Netto vlottende schuld	2.883	1.400	2.200
C Overlopende passiva	172	250	200
D Financiële Activa (excl verstr. leningen)	-	-	-
E Uitzettingen < 1 jaar	3.423	1.750	2.700
F Liquide middelen	286	50	150
G Overlopende activa	41	20	25
H Totale baten excl. Mutaties reserves	17.570	16.665	16.750
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%	-4%	-1%	-3%

Netto schuldquote gecorrigeerd *	jaarrekening 2021	begroting 2022	begroting 2023
A Vaste schulden	-	-	-
B Netto vlottende schuld	2.883	1.400	2.200
C Overlopende passiva	172	250	200
D Financiële Activa (incl verstr. leningen)	-	-	-
E Uitzettingen < 1 jaar	3.423	1.750	2.700
F Liquide middelen	286	50	150
G Overlopende activa	41	20	25
H Totale baten excl. Mutaties reserves	17.570	16.665	16.750
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%	-4%	-1%	-3%

* tabel is identiek aan de tabel netto schuldquote. In de netto-schuldquote moet een correctie plaatsvinden voor de verstrekte leningen. Aangezien OVER-gemeenten geen leningen verstrekt, vindt er geen correctie plaats en zijn de cijfers identiek. De bedragen betreffen schattingen o.b.v. de jaarrekeningen 2020 en 2021 en betreft een momentopname. De negatieve netto schuldquote geeft aan dat OVER geen schuld heeft.

Solvabiliteitsratio	jaarrekening 2021	begroting 2022	begroting 2023
A Eigen vermogen	996	230	750
B Balanstotaal	4.052	1.880	3.150
Solvabiliteit (A/B) x 100%	25%	12%	24%

Structurele exploitatieruimte	jaarrekening 2021	begroting 2022	begroting 2023
A Totale structurele lasten	16.842	16.665	18.585
B Totale structurele baten	17.136	16.665	18.585
C Totale str. Toevoegingen aan reserves	-	-	-
D Totale str. Onttrekkingen aan reserves	-	-	-
E Totale baten excl. Mut reserves	17.570	16.665	18.585
Str. Exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E x 100%	2%	0%	0%

De kengetallen worden in onderstaande tabel weergegeven:

	Verloop van kengetallen						Norm toezichthouder		
	jaarrekening 2021	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	Minst risicovol	Gemiddeld risicovol	Meest risicovol
1. Netto-schuldquote	-4%	-1%	-1%	-3%	-3%	-3%	<90%	90-130%	>130%
2. De solvabiliteitsratio	25%	13%	12%	24%	24%	24%	>50%	20-50%	<20%
3. Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	>0%	0%	<0%
4. Structurele exploitatieruimte	2%	0%	0%	0%	0%	0%	<20%	20-35%	>35%
5. Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	<95%	95-105%	>105%

Paragraaf financiering

In 2010 heeft het Algemeen bestuur van OVER-gemeenten een treasurystatuut vastgesteld. Dit statuut voldoet aan de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido) en schept een duidelijk kader voor de treasuryfunctie.

Ook is in 2010 een overeenkomst gesloten met de Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG) waarin het bancaire verkeer geregeld is, zoals het aantrekken van kortlopende en eventueel langlopende middelen. OVER-gemeenten verkrijgt zijn financiële middelen door de maandelijkse bijdragen van de deelnemende gemeenten. Deze dekken over het algemeen de reguliere exploitatie-uitgaven af.

OVER-gemeenten is verplicht het schatkistbankieren uit te voeren om zo bij te dragen aan een lager tekort van de totale overheid.

Tot nu toe heeft OVER-gemeenten zeer beperkt middelen aan hoeven trekken. Door te werken met één ondersteunende gemeenschappelijke regeling zijn deze investeringen per saldo lager dan als de individuele gemeenten elk hun eigen investeringen hadden moeten doen.

Renteberekening

Externe rentelasten over de korte en lange financiering	€	0,-
Externe rentebaten	€	0,-
Totaal door te rekenen externe rente	€	0,-
Rente over eigen vermogen	€	0,-
Rente over voorzieningen	€	0,-
De aan taakvelden toe te rekenen rente	€	0,-
De werkelijke aan taakvelden toegerekende rente	€	0,-
Renteresultaat op het taakveld treasury	€	0,-

Onderstaande tabellen zijn verplicht op basis van het BBV.

Kasgeldlimiet prognose voor 2023					
Omvang begroting over 2023 (=grondslag)		€	19.085		
- in procenten van de grondslag			8,5%		
(1) Toegestane kasgeldlimiet		€	1.622		
(2) Omvang vlottende korte schuld		€	3.055		
(3) Vlottende middelen:		€	3.750		
Contante gelden in kas		€	-		
Tegoeden in rekening courant		€	286		
Overige uitstaande gelden < 1 jaar		€	3.464		
Toets kasgeldlimiet:					
(4) Totaal netto vlottende schuld (2)-(3)		€	-695		
Toegestane kasgeldlimiet (1)		€	1.622		
Ruimte (+) / Overschrijdingen (-): (1)-(4)		€	2.317		
bedragen x €1.000					
Renterisiconorm		2023	2024	2025	2026
1a	Renteherziening op vaste schuld o/g (opgenomen geld)	-	-	-	-
1b	Renteherziening op vaste schuld u/g (uitgegeven geld)	-	-	-	-
1c	Renteherziening op vaste schuld (1a-1b)	-	-	-	-
2	Betaalde aflossingen reguliere leningen	-	-	-	-
3	Renterisico op vaste schuld (1)-(2)	-	-	-	-
Berekening renterisiconorm:					
4	Begrotingstotaal (excl. mutaties in reserves)	€ 19.085	€ 18.585	€ 18.585	€ 18.585
5	Normpercentage (ministerieel vastgesteld)	20%	20%	20%	20%
Toets renterisiconorm:					
6	Renterisiconorm (4*5)	€ 3.817	€ 3.717	€ 3.717	€ 3.717
7	Renterisico op vaste schuld (3)	€ -	€ -	€ -	€ -
Ruimte (+) / Overschrijding (-): (6)-(7)		€ 3.817	€ 3.717	€ 3.717	€ 3.717
bedragen x €1.000					
Raming EMU-saldo		2023	2024	2025	2026
1. Exploitatie voor donaties en onttrekkingen aan reserves		€ -	€ -	€ -	€ -
2. Afschrijvingen ten laste van de exploitatie		€ 84	€ 44	€ 45	€ 19
3. Donaties aan voorzieningen		€ -	€ -	€ -	€ -
4. Investerings in materiële vaste activa		€ -	€ -	€ -	€ -
5. Ontvangen investeringsbedragen van Rijk, Provincie, EU en ov. (niet via de exploitatie)		€ -	€ -	€ -	€ -
6. Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vast activa (niet via de exploitatie)		€ -	€ -	€ -	€ -
7. Uitgaven aan aankoop grond en uitgaven bouw- en woonrijp maken e.d.		€ -	€ -	€ -	€ -
8. Baten grondexploitaties, voor zover niet op de exploitatie is verantwoord		€ -	€ -	€ -	€ -
9. Betalingen t.l.v. de voorzieningen		€ -	€ -	€ -	€ -
10. Lasten i.v.m. transacties met derden, niet via expl., maar rechtstreeks t.l.v. de reserves en niet hierboven al meegenomen		€ -	€ -	€ -	€ -
De berekeningen van het EMU-saldo wordt gecorrigeerd voor verkoop van deeln. en aandelen:		€ -	€ -	€ -	€ -
11a. Worden er deelnemingen en aandelen verkocht?		nee	nee	nee	nee
11b. Zo ja, de bij verkoop verwachte boekwinst		€ -	€ -	€ -	€ -
Berekend EMU-saldo		€ 84	€ 44	€ 45	€ 19